

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

9 päivänä kesäkuuta 2010*

Asiassa T-138/09,

Félix Muñoz Arraiza, kotipaikka Logroño (Espanja), edustajanaan asianajajat J. Grimau Muñoz ja J. Villamor Muguerza,

kantajana,

vastaan

sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) (SMHV), asiamiehenään J. Crespo Carrillo,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

jossa toisena asianosaisena SMHV:n valituslautakunnassa käydyssä menettelyssä oli ja väliintulijana unionin yleisessä tuomioistuimessa on

Consejo Regulador de la Denominación de Origen Calificada Rioja, kotipaikka Logroño, edustajanaan asianajaja J. Martínez De Torre,

ja jossa on kyse kanteesta, joka on nostettu SMHV:n toisen valituslautakunnan 29.1.2009 tekemästä päätöksestä (asia R 721/2008-2), joka koskee Consejo Regulador de la Denominación de Origen Calificada Riojan ja Félix Muñoz Arraigan välistä väitemenettelyä,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Vilaras (esittelevä tuomari) sekä tuomarit M. Prek ja V. M. Ciucă,

kirjaaja: E. Coulon,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 7.4.2009 toimitetun kannekirjelmän,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 28.7.2009 jätetyn SMHV:n vastineen,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 17.7.2009 toimitetun väliintulijan vastineen,

ottaen huomioon sen, etteivät asianosaiset tai väliintulija ole esittäneet pyyntöä istuntopäivän määramisestä kirjallisen käsittelyn päättymisen ilmoittamisesta alkaneen yhden kuukauden määräajan kuluessa, ja päätettyään näin ollen esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella ja työjärjestyksen 135 a artiklan nojalla ratkaista asian ilman suullista käsittelyä,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

- 1 Kantaja, Félix Muñoz Arraiza, teki 12.11.2004 yhteisön tavaramerkkiä koskevan hakemuksen sisämarkkinoiden harmonisointivirastolle (tavaramerkit ja mallit) (SMHV) yhteisön tavaramerkistä 20.12.1993 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 40/94 (EYVL 1994, L 11, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna (asetus on korvattu yhteisön tavaramerkistä 26.2.2009 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 207/2009; EUVL L 78, s. 1), perusteella.
- 2 Tavaramerkki, jonka rekisteröintiä haettiin, on sanamerkki RIOJAVINA.

- 3 Tavarat ja palvelut, joita varten tätä rekisteröintiä haettiin, kuuluvat tavaroiden ja palvelujen kansainvälistä luokitusta tavaramerkkien rekisteröimistä varten koskevaan, 15.6.1957 tehtyyn Nizzan sopimukseen, sellaisena kuin se on korjattuna ja muutettuna, pohjautuvan luokituksen luokkiin 29, 30 ja 35, ja ne vastaavat SMHV:ssä käydyn menettelyn aikana toteutetun rajoittamisen jälkeen seuraavaa kuvausta:
- luokka 29: ”Riojan alueelta peräisin olevat säilykkeet, ravintoöljyt ja -rasvat”

  - luokka 30: ”Etikka, kahvi, tee, kaakao, sokeri, riisi, tapioka, saago, kahvinkorvikkeet, jauhot ja viljavalmisteet, leipä, leivonnaiset ja makeiset, jäätelöt, hunaja, siirappi, hiiva, leivinjauhe, suola, sinappi, kastikkeet (mukaan lukien salaattikastikkeet), mausteet, jää”

  - luokka 35: ”Kaupalliset yksinoikeusedustukset, edustukset, tukku- ja vähittäismyynti, vienti, tuonti; kaikki edellä mainitut liittyvät seuraaviin: säilykkeet, ravintoöljyt ja -rasvat, etikka, kahvi, tee, kaakao, sokeri, riisi, tapioka, saago, kahvinkorvikkeet, jauhot ja viljavalmisteet, leipä, leivonnaiset ja makeiset, jäätelöt, hunaja, siirappi, hiiva, leivinjauhe, suola, sinappi, kastikkeet (mukaan lukien salaattikastikkeet), mausteet ja jää”
- 4 Yhteisön tavaramerkkiä koskeva hakemus julkaistiin 31.10.2005 ilmestyneessä Yhteisön tavaramerkkilehdessä nro 44/2005.
- 5 Väliintulija, Consejo Regulador de la Denominación de Origen Calificada Rioja (jäljempänä CRD), teki 9.11.2005 asetuksen N:o 40/94 42 artiklan (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 41 artikla) nojalla väitteen haetun tavaramerkin rekisteröintiä vastaan edellä 3 kohdassa tarkoitettujen tavaroiden ja palvelujen osalta.

6 Väite perustui seuraaviin aikaisempiin tavaramerkkeihin:

- alla esitetty yhteisön yhteismerkki nro 226118:

- alla esitetty kansainvälinen tavaramerkki nro 655291:

- muut tavaramerkit nro 1310420, 1697823, 1697824, 1762252, 1762253, 1805183, 1927658, 2114068, 2114069, 2196310, 2261844, 188572, 6/1983, 92335, 470948, 177233, 655291 ja 1511318.

- 7 Väite, joka perustui kaikkiin tavaroihin ja palveluihin, joita varten aikaisemmat tavaramerkit on tarkoitettu, ja erityisesti, kun on kyse nyt esillä olevasta kanteesta, luokkaan 33 kuuluviin viineihin, koski kaikkia tavaramerkkiä koskevassa hakemuksessa tarkoitettuja tavaroita ja palveluita.

- 8 CRD vetosi väitteen tueksi muun muassa asetuksen N:o 40/94 8 artiklan 1 kohdan b alakohdassa (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 8 artiklan 1 kohdan b alakohta) tarkoitettuun suhteelliseen hylkäämisperusteeseen.

- 9 Väiteosasto hyväksyi 19.3.2008 tämän säännöksen perusteella väitteen osittain eli sitä osin kuin se koski tavaramerkkiä koskevassa hakemuksessa tarkoitettuja seuraavia tavaroita ja palveluja:
  - luokkaan 30 kuuluva etikka

  - luokkaan 35 kuuluvat kaupalliset yksinoikeusedustukset, edustukset, tukku- ja vähittäismyynti, vienti ja tuonti, jotka kaikki liittyvät etikkaan.

- 10 Väiteosasto hylkäsi väitteen kaikkien muiden tavaramerkkiä koskevassa hakemuksessa tarkoitettujen tavaroiden ja palvelujen osalta, koska nämä tavarat ja palvelut eivät ole samankaltaisia kuin tavarat, joita varten aikaisemmat tavaramerkit on tarkoitettu.

- 11 Kantaja teki 5.5.2008 väiteosaston päätöksestä valituksen SMHV:ssä asetuksen N:o 40/94 57–62 artiklan (joista on tullut asetuksen N:o 207/2009 58–64 artikla)

perusteella siltä osin kuin tässä päätöksessä hyväksyttiin väite osittain tiettyjen tavaroiden ja palvelujen osalta.

- 12 SMHV:n toinen valituslautakunta hylkäsi tämän valituksen 29.1.2009 tehdyllä päätöksellä (jäljempänä riidanalainen päätös), jolla se vahvisti väiteosaston kannan.

- 13 Tavaroiden ja palvelujen vertailun osalta valituslautakunta katsoi väiteosaston tavoin, että etikka ja viini ovat keskenään vähäisessä määrin samankaltaisia. Lisäksi se katsoi, että kaupalliset yksinoikeusedustukset, edustukset, tukku- ja vähittäismyynti, vienti ja tuonti, jotka kaikki liittyvät etikkaan, olivat myös vähäisessä määrin samankaltaisia viinin kanssa syistä, jotka väiteosasto ilmoitti päätöksessään ja joita kantaja ei kiistänyt valituslautakunnassa.

- 14 Merkkien vertailun osalta valituslautakunta, joka otti huomioon vain aikaisemman yhteisön yhteismerkin nro 226118, koska tällä tavaramerkillä katetaan samat tavarat kuin aikaisemmalla kansainvälisellä tavaramerkillä nro 655291 ja koska sen hallitseva osa ”rioja” on sama kuin tämän aikaisemman kansainvälisen tavaramerkin hallitseva osa, vahvisti väiteosaston arvion, jonka mukaan riidanalaiset tavaramerkit ovat hyvin samankaltaiset ulkoasuiltaan, lausuntatavoiltaan ja merkityssisällöiltään.

- 15 Valituslautakunta katsoi, että riidanalaisen tavaramerkkien vahva samankaltaisuus kompensoi tavaramerkkien kattamien tavaroiden ja palvelujen vähäistä samankaltaisuutta siten, että eurooppalainen kuluttaja saattaa helposti luulla, että etikka ja kyseiset palvelut, joita markkinoitiin tavaramerkillä RIOJAVINA, olivat peräisin samoista yrityksistä, jotka omistavat aikaisemmalla tavaramerkillä nro 226118 varustettuina markkinoituja viinejä tuottavia viinitiloja, ja että tämä vaara on vielä suurempi, koska Riojan alueen viinit ovat laajalti tunnettuja.

- 16 Valituslautakunta totesi, että se seikka, että kantaja on sellaisen aikaisemman espanjalaisen tavaramerkin RIOJAVINA haltija, joka on tarkoitettu etikkaa varten ja joka on sama kuin haettu yhteisön tavaramerkki, ei ole esteenä sille, että CRD:n aikaisempi tavaramerkki nro 226118 määritellään haettuun tavaramerkkiin nähden oikeudellisesti aikaisemmaksi tavaramerkiksi ja että sillä on aikaisemman tavaramerkin oikeusvaikutukset, eikä se ole esteenä sille, että CRD voi vedota tähän aikaisempaan tavaramerkkiin perustellakseen väitettään.
- 17 Sen väitetyn tosiseikan osalta, jonka mukaan kantajan espanjalainen tavaramerkki RIOJAVINA on ollut olemassa samanaikaisesti CRD:n aikaisemman tavaramerkin nro 226118 kanssa, valituslautakunta katsoi, että tämä seikka ei merkitse, että Espanjassa ei tapahtunut sekaannuksia, ja erityisesti että se ei ole osoitus siitä, ettei sekaannusvaaraa voisi olla muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa.

Asianosaisten vaatimukset

- 18 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
- kumoaa riidanalaisen päätöksen ja hyväksyy tavaramerkin rekisteröintiä koskevan hakemuksen luokkiin 29, 30 ja 35 kuuluvia tavaroita varten

  - velvoittaa SMHV:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

19 SMHV ja CRD vaativat, että unionin yleinen tuomioistuin

- hylkää kanteen

- velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

20 Kantaja vetoaa yhteen ainoaan kanneperusteeseen, joka koskee sitä, että asetuksen N:o 40/94 8 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on rikottu.

21 Aivan aluksi on todettava, että koska SMHV hyväksyi väitteen vain osittain ja koska valituslautakunnan arvioinnit rajoittuivat prosessiekonomiaan liittyvistä syistä koskemaan haetun tavaramerkin vertailua vain aikaisemman tavaramerkin nro 226118 kanssa, nyt käsiteltävänä oleva kanne koskee vain sitä, onko yhtäältä sanamerkin RIOJAVINA, jota on haettu luokkaan 30 kuuluvaa ”etikkaa” varten ja luokkaan 35 kuuluvia ”kaupallisia yksinoikeusedustuksia, edustuksia, tukku- ja vähittäismyyntiä, vientiä ja tuontia, jotka kaikki liittyvät etikkaan”, varten, ja toisaalta CRD:n aikaisemman tavaramerkin nro 226118, joka on rekisteröity luokkaan 33 kuuluvaa viiniä varten, välillä sekaannusvaara.

22 Aikaisempi tavaramerkki nro 226118 on asetuksen N:o 40/94 64 artiklassa (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 66 artikla) tarkoitettu yhteisön yhteismerkki.

Asetuksen N:o 40/94 8 artiklan 1 kohdan ja 64 artiklan 3 kohdan (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 66 artiklan 3 kohta) säännösten, kun niitä luetaan yhdessä, mukaisesti tätä tavaramerkkiä suojataan kaikkien yhteisön tavaramerkkien tavoin kaikkia sellaisia loukkauksia vastaan, jotka ovat seurausta sekaannusvaaran aiheuttavan yhteisön tavaramerkin rekisteröimisestä.

- 23 Kantaja kuitenkin väittää, että nyt esillä olevassa asiassa ei voi olla kyse sekaannusvaarasta. Koska ensinnäkin CRD on hallinnollinen yksikkö ja täsmällisemmin ympäristö-, maaseutu- ja meriympäristöministeriön hajautettu elin, jonka tehtävänä on valvoa Riojan alueen viinien laatua, eikä se ole Riojan alueen viinin tuottaja, se ei ole yritys, jonka kanssa kantaja voi pyrkiä kilpailemaan. Toiseksi kantajan mukaan on vaikea kuvitella, että kuluttaja voisi ajatella, että kantajan tavarat ovat peräisin tällaiselta hallinnolliselta yksiköltä.
- 24 Ensimmäisestä kohdasta on todettava, että jos kantaja katsoi, että aikaisemman tavaramerkin haltija tai – siksi, että tavaramerkki on yhteismerkki – kuka tahansa sen käyttöön oikeutettu henkilö (ks. asetuksen N:o 40/94 65 artiklan 2 kohta ja 68 artikla (joista on tullut asetuksen N:o 207/2009 67 artiklan 2 kohta ja 70 artikla)) ei ollut käyttänyt sitä tosiasiallisesti, kantajan tehtävänä oli vaatia asetuksen N:o 40/94 43 artiklan 2 kohdan (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 42 artiklan 2 kohta) mukaisesti todisteiden esittämistä tämän tavaramerkin tosiasiallisesta käytöstä. Koska tällaista vaatimusta ei tehty, kantaja ei voi kiistää, että aikaisempaa tavaramerkkiä nro 226118 voidaan käyttää sellaisia tavaroita varten, joita varten se on rekisteröity, eli viinejä varten.
- 25 Toisesta kohdasta on muistutettava, että sekaannusvaara on olemassa, jos yleisö saattaa luulla, että kyseiset tavarat tai palvelut ovat peräisin samasta yrityksestä tai mahdollisesti taloudellisesti keskenään sidoksissa olevista yrityksistä (ks. asia T-162/01, Laboratorios RTB v. SMHV – Giorgio Beverly Hills (GIORGIO BEVERLY HILLS), tuomio 9.7.2003, Kok., s. II-2821, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 26 Tästä seuraa, että täsmällisellä kaupallisella alkuperällä, jonka kohdeyleisö yhdistää kummankin riidanalaisen tavaramerkin kattamiin tavaroihin tai palveluihin, on vain vähän merkitystä, kun ratkaistaan, onko riidanalaisten tavaramerkkien välillä sekaannusvaaraa. Merkitystä on nimenomaan sillä, voiko kohdeyleisö mieltää tämän kaupallisen alkuperän samaksi molemmissa tapauksissa.
- 27 Nyt esillä olevassa asiassa kohdeyleisö, joka muodostuu sekä unionin suuresta yleisöstä yleensä että unionin erikoistuneesta yleisöstä, mieltää aikaisemman tavaramerkin nro 226118 sen kattamien viinien kaupallista alkuperää osoittavaksi merkinnäksi. Näiden tavaroiden täsmällisestä kaupallisesta alkuperästä riippumatta eli ilman, että on tarpeellista tutkia, ajatteleeko tämä yleisö, että aikaisemman tavaramerkin kattamat viinit ovat peräisin CRD:ltä vai joltakin yritykseltä, ei voida ensi kädeltä sulkea pois, että silloin, kun riidanalaiset tavaramerkit ja niillä varustetut tavarat ja palvelut ovat samat tai samankaltaiset, tämä sama yleisö mieltää hakemuksen kohteena olevan tavaramerkin kattamille tavaroille ja palveluille tämän saman kaupallisen alkuperän, mikä vastaa sitä, että niiden välillä on sekaannusvaara.
- 28 Tästä seuraa, että toisin kuin kantaja väittää, se seikka, että CRD ei harjoita toimintaa Riojan alueen viinien tuottajana, ei millään tavoin sellaisenaan johda siihen, ettei kyseessä voi olla sekaannusvaara.
- 29 On siis tarkasteltava, vahvistiko valituslautakunta, kuten kantaja väittää, virheellisesti väiteosaston kannan, joka koskee sekaannusvaaraa nyt esillä olevassa asiassa.

- 30 Asetuksen N:o 40/94 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan aikaisemman tavaramerkin haltijan vastustuksesta tavaramerkkiä, jonka rekisteröintiä haetaan, ei rekisteröidä, jos sen vuoksi, että se on sama tai samankaltainen kuin tämä aikaisempi, samoja tai samankaltaisia tavaroita tai palveluja varten oleva tavaramerkki, sen alueen yleisön keskuudessa, jolla aikaisempi tavaramerkki on suojattu, on sekaannusvaara. Sekaannusvaara sisältää vaaran tavaramerkin ja aikaisemman tavaramerkin välisestä miellelyhtymästä.
- 31 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sekaannusvaara on olemassa, jos yleisö saattaa luulla, että kyseiset tavarat tai palvelut ovat peräisin samasta yrityksestä tai taloudellisesti keskenään sidoksissa olevista yrityksistä. Tämän saman oikeuskäytännön mukaan sekaannusvaaraa on arvioitava kokonaisuutena sen mukaan, mikä käsitys kohdeyleisöllä on kyseisistä merkeistä ja tavaroista tai palveluista, ottaen huomioon kaikki tekijät, joilla on merkitystä asian kannalta, mukaan lukien merkkien samankaltaisuuden ja merkeillä tarkoitettujen tavaroiden tai palvelujen samankaltaisuuden välinen keskinäinen riippuvuus (ks. edellä 25 kohdassa mainittu asia GIORGIO BEVERLY HILLS, tuomion 30–33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 32 Oikeuskäytännön mukaan sekaannusvaaran kokonaisarvioinnissa on otettava huomioon asianomaisen tavara- tai palveluryhmän tavanomaisesti valistunut sekä kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja. On myös otettava huomioon se, että keskivertokuluttajan tarkkaavaisuusaste voi vaihdella asianomaisen tavara- tai palveluryhmän mukaan (ks. asia T-256/04, Mundipharma v. SMHV – Altana Pharma (RESPICUR), tuomio 13.2.2007, Kok., s. II-449, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 33 Kun otetaan huomioon kyseessä olevien tavaroiden ja palvelujen luonne, kohdeyleisö on, kuten edellä 27 kohdassa on jo todettu, sekä unionin yleisö yleensä että sen erikoistunut yleisö.

- 34 Siltä osin kuin ensimmäiseksi on kyse tavaroiden vertailusta, on katsottava valituslautakunnan todenneen perustellusti, että etikka ja viini ovat vähäisessä määrin samankaltaisia.
- 35 Vaikka etikka ei ole, toisin kuin viini, juomaa, niitä molempia voidaan kuitenkin käyttää ruuanvalmistuksessa. Lisäksi etikkaa valmistetaan yleisesti viinistä etikkahappokäymisen avulla.
- 36 Kun tältä osin on kyse kantajan väitteestä, jonka mukaan etikkaa on mahdollista valmistaa muista alkoholipitoisista nesteistä kuin viinistä, jolloin voidaan saada erityyppisiä etikoita (siideri-, hedelmäviini-, vilja-, mallasviini-, hunaja- ja maitoheraetikka), on todettava, että tämä väite ei millään tavoin muuta sitä, kuten valituslautakunta totesi ja ilman, että tätä on kiistetty unionin yleisessä tuomioistuimessa, että viinietikka on yleisimmin valmistettu ja käytetty etikka. Lisäksi kantaja on nimenomaisesti maininnut aikovansa markkinoida hakemuksen kohteena olevalla tavaramerkillä varustettua viinietikkaa.
- 37 Kun on kyse kantajan tekemistä viittauksista Riojan alueen viineille ominaisiin valmistamista (käytettävien rypälelajien valinta) ja vanhenemista (varastoiminen tammitynnyreihin ja vähimmäiskypsytysajat) koskeviin sääntöihin, on todettava, että nämä viittaukset, joista voi olla hyötyä Riojan alueen viinien erottelemiseksi muista viineistä, ovat kuitenkin täysin merkityksettömiä sen kysymyksen kannalta, josta vain on kyse nyt esillä olevassa asiassa ja joka koskee sitä, ovatko etikka ja viini samankaltaisia tavaroita.

- 38 Kun on kyse asiassa T-501/04, Bodegas Franco-Españolas vastaan SMHV – Companhia Geral da Agricultura das Vinhas do Alto Douro (ROYAL), 15.2.2007 annettuun tuomioon (ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa) tehdystä viittauksesta, mainittu asia on täysin erilainen kuin nyt esillä oleva tapaus, eikä sillä voida asettaa kyseenalaiseksi valituslautakunnan arviota.
- 39 Se seikka, että kyseisessä asiassa, joka koski tavaramerkin ROYAL, jonka rekisteröimistä oli haettu Riojan alueen viiniä varten, ja aikaisemman tavaramerkin ROYAL FEITORIA, joka oli rekisteröity portviiniä varten, välistä väitettyä sekaannusvaaraa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien katsoi, että Riojan alueen viinit ja portviinit olivat siitä huolimatta, että ne molemmat ovat alkoholijuomia, vain vähäisessä määrin samankaltaisia niiden tunnettujen erojen takia, jotka ovat keskivertokuluttajan tiedossa (ensin mainitut nautitaan ruokajuomana, kun taas viimeksi mainitut nautitaan aperitiivina tai digestiivinä), ei millään tavoin merkitse, että SMHV totesi virheellisesti nyt esillä olevassa asiassa, jossa on kyse etikasta ja viinistä, että oli riittäviä perusteita katsoa, että nämä viimeksi mainitut tavarat ovat samankaltaisia, vaikkakin vain vähäisessä määrin.
- 40 Edellä todetusta seuraa, että kantajan esittämällä väitteillä ei aseteta kyseenalaiseksi sitä, että valituslautakunnan arviointi on perusteltu siltä osin kuin on kyse etikan ja viinin välisestä vähäisestä samankaltaisuudesta.
- 41 Kun on kyse tavaramerkkiä koskevassa hakemuksessa tarkoitetuista palveluista, joiden osalta väite hyväksyttiin, eli luokkaan 35 kuuluvista ”kaupallisista yksinoikeusedustuksista, edustuksista, tukku- ja vähittäismyynnistä, viennistä ja tuonnista, jotka kaikki liittyvät etikkaan”, valituslautakunta vahvasti väiteosaston esittämät toteamukset, joiden mukaan kyseiset palvelut olivat myös vähäisessä määrin samankaltaiset viinin kanssa, ja perusteli kantansa lähinnä markkinointitoiminnan täydentävällä ja liitännäisellä luonteella etikka- ja viinialan yrityksissä.

- 42 SMHV:n tavoin on kuitenkin todettava, että kantaja ei ole esittänyt yhtäkään väitettä, jossa arvosteltaisiin tätä valituslautakunnan palveluista tekemää arviota, koska kantaja on riitauttanut vain valituslautakunnan tavaroista (etikka ja viini) tekemät arviot.
- 43 Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että kun otetaan huomioon läheinen yhteys, joka millä hyvänsä tavaralla on sen markkinoinnin kanssa, valituslautakunta totesi perustellusti, todettuaan ensin asianmukaisesti, että etikka ja viini ovat vähäisessä määrin samankaltaiset, että samantasoinen samankaltaisuus on olemassa yhtäältä niiden markkinointipalveluiden, joiden osalta nimenomaisesti täsmennetään, että ne ”liittyvät etikkaan” – eli luokkaan 35 kuuluvat ”kaupalliset yksinoikeusedustukset, edustukset, tukku- ja vähittäismyynti, vienti, tuonti, jotka kaikki liittyvät etikkaan” – ja toisaalta viinin välillä.
- 44 Näin ollen on todettava, että kantaja ei ole osoittanut, että valituslautakunta katsoi virheellisesti, että tavaramerkkiä koskevassa hakemuksessa tarkoitetut tavarat ja palvelut, joiden osalta väite hyväksyttiin, ovat aikaisemmalla tavaramerkillä tarkoitetun tavarankanssa samankaltaiset, vaikkakin vain vähäisessä määrin.
- 45 Siltä osin kuin toiseksi on kyse merkkien vertailusta, on muistutettava, että sekaanusvaaraa koskevan kokonaisarviointin on riidanalaisten merkkien ulkoasun, lausuntatavan tai merkityssisällön samankaltaisuuden osalta perustuttava tavaramerkeistä syntyvään kokonaisvaikutelmaan ja huomioon on otettava muun muassa tavaramerkkien erottavat ja hallitsevat osat. Sillä, miten keskivertokuluttaja mieltää kyseessä olevat tavarat tai palvelut, on ratkaiseva merkitys mainitun vaaran kokonaisarviointissa. Keskivertokuluttaja mieltää tavaramerkin tavallisesti yhtenä kokonaisuutena eikä tarkastele sen eri yksityiskohtia (ks. asia C-334/05 P, SMHV v. Shaker, tuomio 12.6.2007, Kok., s. I-4529, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 46 Kahden tavaramerkin välisen samankaltaisuuden arviointia ei voida rajoittaa siihen, että huomioon otettaisiin ainoastaan yksi moniosaisen tavaramerkin osatekijöistä ja että sitä verrattaisiin toiseen tavaramerkkiin. Tällainen vertailu on sitä vastoin syytä suorittaa tarkastelemalla kutakin kyseessä olevaa tavaramerkkiä yhtenä kokonaisuutena, mikä ei sulje pois sitä, että kokonaisvaikutelmaa, joka moniosaisesta tavaramerkistä jää asianomaisen yleisön muistiin, voi joissain olosuhteissa hallita yksi tai useampi tavaramerkin osatekijöistä (ks. edellä 45 kohdassa mainittu asia SMHV v. Shaker, tuomion 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Ainoastaan silloin, kun kaikki muut tavaramerkin osatekijät jäävät merkityksettömiksi, samankaltaisuutta voidaan arvioida yksin hallitsevan osatekijän perusteella (em. asia SMHV v. Shaker, tuomion 42 kohta ja asia C-193/06 P, Nestlé v. SMHV, tuomio 20.9.2007, 42 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa). Asia voi olla näin muun muassa silloin, kun kyseinen osatekijä pystyy yksin hallitsemaan kohdeyleisön muistiin jäävää, tavaramerkkiä koskevaa mielikuvaa sellaisella tavalla, että kaikki muut tavaramerkin osatekijät jäävät merkityksettömiksi tavaramerkin luomassa kokonaisvaikutelmassa (em. asia Nestlé v. SMHV, tuomion 43 kohta).
- 47 Riidanalaisessa päätöksessä valituslautakunta rajoittui prosessiekonomiaan liittyvistä syistä vain vertailemaan hakemuksen kohteena olevaa tavaramerkkiä aikaisemman yhteisön tavaramerkin nro 226118 kanssa. Tämän vertailun yhteydessä se toisti omis- sa nimissään väiteosaston arvioinnin, jonka mukaan nämä tavaramerkit ovat vahvasti samankaltaiset ulkoasuiltaan, lausuntatavoiltaan ja merkitysisällöiltään.
- 48 Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että valituslautakunta katsoi perustellusti, että sanaosa ”rioja”, joka on riidanalaisille tavaramerkeille yhteinen, on kummankin tavaramerkin hallitseva osa. Tämä osa kiinnittää kohdeyleisön huomion sekä sillä näissä tavaramerkeissä olevan aseman (haetun tavaramerkin alussa ja aikaisemman tavaramerkin keskellä) takia että sen maineen takia, joka tällä sanaosalla on suurimmassa osassa unionia ja joka liittyy Riojan alueen viineihin, mistä asianosaiset ovat yhtä mieltä.

- 49 Ulkoasun samankaltaisuudesta on todettava valituslautakunnan tavoin, että siitä, että riidanalaisissa tavaramerkeissä on sanaosa ”rioja” – tämä osa on haetun tavaramerkin alussa, ja aikaisemmassa yhteisön tavaramerkissä nro 226118 se on painettu suurikokoisilla kirjaimilla vinoon tämän tavaramerkin keskiosaan –, aiheutuu jos ei korkea niin ainakin huomattava ulkoasujen samankaltaisuus sellaisista muista, vähemmän tärkeistä seikoista huolimatta, joiden avulla riidanalaiset tavaramerkit voidaan erotella toisistaan, eli haetun tavaramerkin loppuun sijoitetusta sanaosasta ”vina” ja niistä eri sana- ja kuvio-osista, jotka aikaisemmassa tavaramerkissä nro 226118 on sijoitettu keskeisen osan ”rioja” ympärille.
- 50 Niiden eri viittausten osalta, joita asianosaiset ovat tehneet riidanalaisien tavaramerkkien tiettyihin käytännön soveltamistapoihin, kantaja on viitannut aikaisemman tavaramerkin merkitsemiseen suurempikokoisiin etiketteihin tai pullojen takaosaan, ja CRD puolestaan on vedonnut kantajan konkreettisesti käyttämiin graafisiin piirteisiin haetun tavaramerkin painamista varten – näillä eri viittauksilla ei ole merkitystä riidanalaisien tavaramerkkien ulkoasujen samankaltaisuuden arvioinnissa, joka tehdään tukeutumalla merkkien niihin ulkoasuihin, jotka on rekisteröity tavaramerkeiksi tai joiden rekisteröimistä on haettu SMHV:ltä.
- 51 Lausuntatavan samankaltaisuudesta on todettava valituslautakunnan tavoin, että riidanalaisien tavaramerkkien lausuntatavat ovat suurella määrällä samankaltaiset, koska niissä on yhteinen sanaosa ”rioja”. Haetun tavaramerkin osa ”vina”, joka on tavaramerkin lopussa ja joka on näin ollen lausuntatavan kannalta vähemmän tärkeä, ei ole omiaan vähentämään huomattavasti tätä lausuntatapojen samankaltaisuutta. Osat ”consejo”, ”regulador”, ”denominación origen” ja ”calificada”, jotka on sijoitettu aikaisemman tavaramerkin neljään reunaan ja joista kaksi, jotka on merkitty pystysuoraan, on näin ollen vaikeasti luettavia, ovat tässä tavaramerkissä selvästi toisarvoisia.

- 52 Merkityssisältöjen samankaltaisuuden osalta on vahvistettava valituslautakunnan arviointi, jonka mukaan merkityssisällöt ovat suuressa määrin samankaltaiset. Haetussa tavaramerkissä oleva sana ”riojavina”, kuten aikaisemmassa tavaramerkissä oleva sana ”rioja”, jonka merkityssisältöä vahvistetaan rypäletertun ja viininlehden kuvalla, viittaa kohdeyleisöä varten suoraan viinirypäleistä valmistettaviin tuotteisiin ja erityisesti Riojan alueen viiniin.
- 53 Edellä esitetyistä seikoista seuraa, että valituslautakunta totesi perustellusti, että riidanalaiset tavaramerkit ovat suuressa määrin samankaltaiset.
- 54 Siltä osin kuin kolmanneksi on kyse sekaannusvaaran kokonaisarviointista, on muistutettava, että tämä arviointi merkitsee huomioon otettavien tekijöiden ja erityisesti tavaramerkkien samankaltaisuuden ja niiden tavaroiden tai palvelujen samankaltaisuuden, joita varten nämä tavaramerkit on tarkoitettu, tiettyä keskinäistä riippuvuutta. Niinpä kyseisten tavaroiden tai palvelujen vähäisen samankaltaisuuden saattaa korvata niitä varten tarkoitettujen tavaramerkkien merkittävä samankaltaisuus ja päinvastoin (asia C-39/97, Canon, tuomio 29.9.1998, Kok., s. I-5507, 17 kohta ja yhdistetyt asiat C-81/03, C-82/03 ja T-103/03, Mast-Jägermeister v. SMHV – Licoreira Zacapaneca (VENADO kehyksessä ym.), Kok., s. II-5409, 74 kohta).
- 55 Nyt esillä olevassa asiassa unionin yleinen tuomioistuin katsoo valituslautakunnan tavoin, että riidanalaisen tavaramerkkien vahva samankaltaisuus kompensoi tavaramerkkien kattamien tavaroiden ja palvelujen vähäistä samankaltaisuutta siten, että kohdeyleisö saattaa luulla, että tavaramerkillä RIOVINA markkinoitava etikka ja tavaramerkillä RIOJAVINA suoritettavat etikan markkinointipalvelut olivat peräisin samoista yrityksistä kuin viinit, joita markkinoidaan aikaisemmalla yhteisön tavaramerkillä nro 226118 varustettuina.

- 56 Siitä, että kantaja on espanjalaisen tavaramerkin RIOJAVINA haltija ja se on markkinoinut Espanjassa yli 50 vuoden ajan tällä tavaramerkillä varustettua etikkaa, on todettava, että vaikka oletetaan, että tämä seikka pitää paikkansa, se ei millään tavoin osoita, ettei espanjalaisten kuluttajien keskuudessa ole sekaannusvaaraa tällä tavaramerkillä markkinoidun etikan kaupallisesta alkuperästä. Lisäksi – ja joka tapauksessa – yleisö, jonka suhteen sekaannusvaaraa on tutkittava, ei ole espanjalainen yleisö vaan laajemmin unionin yleisö.
- 57 Siitä väitteestä, joka koskee sitä, että CRD ei saa yrittää monopolisoida sanan ”rioja” käyttöä tietyllä alalla eli etikan alalla, jolla se ei voi ryhtyä harjoittamaan minkäänlaista toimintaa, on muistutettava, että asetuksen N:o 40/94 12 artiklan b alakohdan mukaan (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 12 artiklan b alakohta) ”yhteisön tavaramerkki ei oikeuta haltijaa kieltämään toista käyttämästä elinkeinotoiminnassa – – tavaroiden – – maantieteellistä alkuperää – – osoittavia merkintöjä – – jos nämä käyttävät niitä hyvää liiketapaa noudattaen”.
- 58 Samalla tavoin asetuksen N:o 40/94 64 artiklan 2 kohdassa (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 66 artiklan 2 kohta), jossa säädetään, että ”poiketen siitä, mitä 7 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetään, 1 kohdassa tarkoitettuna yhteisön yhteismerkkinä voi olla merkki tai merkintä, jota voidaan kaupassa käyttää tarkoittamaan tavaroiden tai palvelujen maantieteellistä alkuperää”, säädetään myös, että ”yhteismerkki ei oikeuta haltijaa kieltämään ulkopuolisia käyttämästä näitä merkkejä tai merkintöjä kaupassa, jos tämä käyttö on hyvän liiketavan mukaista” ja että ”erityisesti, tällaista tavaramerkkiä ei voida käyttää ulkopuolisia vastaan, jos näillä on oikeus käyttää maantieteellistä nimitystä”.
- 59 Toisin kuin kantaja näyttää ehdottavan, CRD:n aloittamassa väitemenettelyssä ei kuitenkaan millään tavoin pyritä monopolisoimaan edellä tarkoitettujen säännösten vastaisella tavalla sanan ”rioja” käyttöä etikkaa tai mitä hyvänsä muuta tavaraa varten.

- 60 Tällä CRD:n aloittamalla menettelyllä pyritään vain takaamaan CRD:lle asetuksen N:o 40/94 8 artiklan 1 kohdan avulla aikaisemman tavaramerkin nro 226118 rekisteröimisestä johtuvien teollis- ja tekijänoikeuksien suoja kaikkia sellaisia loukkauksia vastaan, jotka ovat seurausta sellaisen yhteisön tavaramerkin rekisteröimisestä, johon liittyy sekaannusvaara.
- 61 Siitä väitteestä, jonka mukaan CRD ei asettunut vastustamaan muiden sellaisten yhteisön tavaramerkkien rekisteröintiä, joissa on sana ”rioja” ja joista yhdellä katetaan luokkaan 30 kuuluvia tavaroita (etikka), on todettava, että tällä seikalla ei ole merkitystä arvioitaessa ainoaa nyt esillä olevassa asiassa kyseessä olevaa kysymystä, joka koskee sitä, kuten SMHV toi esiin CRD:n kantajan hakemaa tavaramerkkiä vastaan aloittaman väitemenettelyn yhteydessä, onko tämän haetun tavaramerkin ja aikaisemman tavaramerkin nro 226118 välillä sekaannusvaara.
- 62 Koska SMHV ei ole, toisin kuin kantaja väittää, tehnyt minkäänlaista virhettä todessaan, että nyt esillä olevassa asiassa on asetuksen N:o 40/94 8 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu sekaannusvaara, kantajan esittämä ainoa kanneperuste, joka koskee tämän säännöksen rikkomista, on hylättävä.
- 63 Tästä seuraa, että ilman, että on tarpeen tarkastella kantajan vaatimusta, joka koskee ”haetun tavaramerkin rekisteröin[nin hyväksymistä] luokkiin 29, 30 ja 35 kuuluvia tavaroita varten”, nyt esillä oleva kanne on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 64 Työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on veloitettava korvaamaan SMHV:n ja CRD:n oikeudenkäyntikulut näiden esittämien vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Kanne hylätään.**

- 2) **Félix Muñoz Arraiza veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Vilaras

Prek

Ciucă

Julistettiin Luxemburgissa 9 päivänä kesäkuuta 2010.

Allekirjoitukset